

Nya produktionsmönster

Uppgift 7

- a) I vilken del av världen har produktionen av fordon minskat (enligt kartorna)?
- b) I vilka två delar av världen har produktionen av fordon ökat (enligt kartorna)?

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet

Eleven kan undersöka omvärlden och använder då kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker på ett **i huvudsak** fungerande sätt, samt för **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om olika källors trovärdighet och relevans.

Bedömningsaspekter

- Om elevens svar visar att eleven avläser kartorna korrekt, vilket här visas genom antal korrekta svar.

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E
2-3 korrekta svar

Korrekta svar

- a) Europa
- b) Sydamerika *och* Asien

Max antal korrekta svar: 3

Nya produktionsmönster

Uppgift 8

Vilka orsaker finns till att produktionen av fordon har minskat i vissa länder men ökat i andra? Du kan ta hjälp av lokaliseringsmodellen nedan.

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet

Eleven kan undersöka var olika varor och tjänster produceras och konsumeras, och beskriver då **enkla/förhållandevis komplexa/komplexa** geografiska mönster av handel och kommunikation samt för **enkla och till viss del/utvecklade och relativt väl/välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om hur dessa mönster ser ut och hur de har förändrats över tid samt orsaker till och konsekvenser av detta.

Bedömningsaspekter

- I vilken utsträckning eleven tar upp relevanta orsaker till förändringarna.
- I vilken utsträckning elevens resonemang innehåller enkla/komplexa orsakssamband.
- I vilken utsträckning geografiska begrepp förekommer i relevanta sammanhang.

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
Eleven tar upp en relevant orsak till förändringarna.	Eleven tar upp relevanta orsaker till förändringarna.	Eleven tar upp relevanta orsaker till förändringarna.
Elevens resonemang innehåller ett enkelt orsakssamband .	Elevens resonemang innehåller ett komplext orsakssamband .	Elevens resonemang innehåller flera komplexa orsakssamband .
Exempel på ett enkelt orsakssamband: <i>Eftersom lönerna är lägre i Asien är det billigare arbetskraft där.</i>	Exempel på ett komplext orsakssamband: <i>Arbetskraften i Asien är billig och på senare tid lika välutbildad som i Europa. Företag kan tjäna pengar på att lägga sin tillverkning där men ändå behålla kvalitén.</i>	Exempel på ett komplext orsakssamband, se C.
Geografiska begrepp förekommer i relevanta sammanhang.	Geografiska begrepp förekommer i relevanta sammanhang.	Geografiska begrepp används genomgående i relevanta sammanhang.

Relevanta orsaker kan handla om:

- **Arbetskraft:** Att fordonstillverkning flyttar dit kostnaderna för arbetskraft är lägre. Att arbetskraftens kompetens/utbildningsnivå har ökat i t.ex. Asien.
- **Marknad:** Att fordonstillverkning flyttar för att komma närmre marknaden, t.ex. har

efterfrågan på bilar ökat i länder i Asien som en följd av bl.a. ökade inkomster och sjunkande bilpriser. Ekonomisk kris i Europa och Nordamerika har inneburit minskad efterfrågan på bilar i dessa delar av världen. Asiatiska bilmärken har varit mer framgångsrika än europeiska och nordamerikanska. Att europeiska och nordamerikanska bilmärken köps upp av asiatiska.

- **Transporter:** Att fordonstillverkning flyttar för att minska på kostnader för transporter.
- **Naturresurser:** Att fordonstillverkning flyttar till länder där kostnaden för resurser blir mindre, t.ex. energiresurser eller andra råvaror som används i fordonstillverkningen.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå E

Eftersom det är billigare arbetskraft där väljer bilindustrin att lägga sina fabriker där.

Kommentar: Eleven tar upp en relevant orsak, billigare arbetskraft, och resonemanget innehåller ett enkelt orsakssamband. Geografiska begrepp förekommer i relevanta sammanhang.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå C

Det beror på vad länderna väljer att satsa på. Deras industrier kanske tjänade bättre på andra saker så dem säljer företagen till andra länder, t.ex. Volvo såldes från Sverige till Kina. Det kan också vara en dålig marknad i själva världsdelen vid tillfället och därför flyttar man dit marknaden är bättre. Det kan även vara att det är dyrt med transporter och naturresurser.

Kommentar: Eleven anger flera relevanta orsaker, att förändringen beror på förändringar i marknaden, att företag säljs till andra länder att företagen vill undvika dyra transporter. Resonemanget om marknadens betydelse innehåller ett komplext orsakssamband, (flera led samt exemplifieringar). Geografiska begrepp förekommer i relevanta sammanhang.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå A

Att produktionen av fordon i Europa har minskat kan bero på många saker. T.ex. marknaden, att marknaden har minskat och det finns inte lika stor efterfrågan på grund av ekonomisk kris och arbetslöshet. Jag tror också att det kan bero på att andra länder utanför Europa har blivit bättre på sådan tillverkning, t.ex. Kina. Så många europeiska företag säljs till andra länder där produktionen också är större. Att produktionen ökat i Sydamerika kan bero på att Sydamerika utvecklas och det startar fler företag och industrier där. Dom har också stor arbetskraft och mycket naturresurser. Det innebär mycket människor och material vilket gör att man kan öka produktionen snabbt.

Kommentar: Elevens resonemang innehåller flera relevanta orsaker, t.ex. att förändringar i marknaden orsakar mindre efterfrågan och att det skett en utveckling i världsdelar där produktionen har ökat. Resonemanget innehåller flera komplexa orsakssamband genom att eleven ger exempel från olika länder/världsdelar, visar orsakssamband i flera led och ser på frågan utifrån olika infallsvinklar. Eleven använder också genomgående geografiska begrepp i relevanta sammanhang.